31/12/2018

Μαρτυρίες ανθρώπων από την ζωή του Αγίου Ιουστίνου Πόποβιτς (βίντεο)

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Σερβίας

Ο όσιος Ιουστίνος γεννήθη-κε στις 25 Μαρτίου του 1894, ξημερώματα του Ευαγ-γελισμού στην πόλη Βράνιε της νοτίου Σερβίας. Ό πατέρας του ονομαζόταν Σπυρίδων και ή μητέρα του Αναστασία. Κατά την βάπτιση έλαβε το όνομα Ευάγ-γελος. Ή οικογένεια του πατέρα του ήταν εκ παραδό-σεως ιερατική και είχε δώσει στην ορθόδοξη Εκκλη-σία τουλάχιστον επτά ιερωμένους. Αυτό εξάλλου φα-νερώνει και το επώνυμο Πόποβιτς – Παπαδόπουλος. Από μικρό παιδάκι ακόμα, συχνά επισκεπτόταν με τούς γονείς του τον άγιο Πρόχορο τον Θαυματουργό στην κοντινή Μονή Πτσίνσκι όπου και είδε με τα μά-τια του την θεραπεία της μητέρας του από βαριά α-σθένεια.

Μια δεύτερη πηγή ευλάβειας για τον μικρό Ευάγ-γελο ήταν ή τακτική ανάγνωση του Ευαγγελίου από τα δεκατέσσερα του χρόνια μα και ή ασκητική βίωση του μέχρι το τέλος της ζωής του.

Τρίτη πηγή θείας έμπνευσης έγινε για τον μικρό Πόποβιτς η ανάγνωση των Συναξαριών και αργότερα των έργων των Αγίων Πατέρων της Εκκλησίας. Έλεγε ό ίδιος χαρακτηριστικά: «η Ορθοδοξία δεν είναι βιβλιοθήκη, την οποία μπορείς να

μελετήσεις, αλλά βίωμα το όποιο καλείσαι να ζήσεις. Ή Ορθοδοξία εί-ναι πρώτιστα βιοτή και μάλιστα Όσια Βιοτή και ύστερα διδαχή και μάλιστα διδαχή ζωής, χάριτος, η ο-ποία δεν έχει τίποτε από την νέκρα του σχολαστικι-σμού και τον ορθολογισμό του προτεσταντισμού. Ή Ορθοδοξία έχει την δική της μεθοδολογία και παιδα-γωγική, τους Βίους των Αγίων».

Από την φύση του φιλόσοφος και διψασμένος για την θεία μα και την ανθρώπινη γνώση, ό μικρός Ευάγγελος εγγράφεται στα 1905 στην Εκκλησιαστική Σχολή του Αγίου Σάββα στο Βελιγράδι όπου αξιώθη-κε να έχει ως δάσκαλο του τον φωτισμένο άγιο Νικό-λαο Βελιμίροβιτς. Τελείωσε την Σχολή στα 1914 μα τον πρόλαβε ό Α' Παγκόσμιος Πόλεμος και στρατεύ-τηκε ως νοσοκόμος. Ακολουθώντας την τύχη του σέρβικου στρατού, πήρε το δρόμο της εξορίας μέσα από τα βουνά της Αλβανίας προς την Κέρκυρα. Καθ' όδόν ένοιωσε πλέον έτοιμος να αφιερώσει την ζωή του στο Χριστό και με την ευλογία του Μητροπολί-του Βελιγραδίου Δημητρίου έλαβε στην Σκόδρα το μοναχικό σχήμα την 1η Ιανουαρίου του 1916 και πή-ρε το όνομα του αγίου μάρτυρος και φιλοσόφου Ιουστίνου.

Από την Κέρκυρα, μετά από ενέργειες του Μη-τροπολίτου Δημητρίου, φεύγει με μια ομάδα φωτισμέ-νων θεολόγων για θεολογικές σπουδές στην Αγία Πε-τρούπολη. Σύντομα όμως, λόγω των πολιτικών εξελί-ξεων στην Ρωσία, αναγκάστηκε να την εγκαταλείψει και να μεταβεί στην Οξφόρδη. Εκεί έμεινε δύο χρό-νια ετοιμάζοντας την διδακτορική του εργασία με θέ-μα «Ή θρησκεία και ή φιλοσοφία του Ντοστογιέβσκι». Η εμμονή του στην κριτική του δυτικού Χριστιανισμού και στην υπεράσπιση του Ντοστογιέβσκι του κόστισε την απόρριψη της διατριβής. Έτσι στα 1919, όταν, μετά το τέλος του πολέμου, γύρισε στην πατρίδα του τοποθετήθηκε ως καθηγητής θεολογίας στο Σρέμσκι Κάρλοβτσι. Σύντομα μεταβαίνει στην Α-θήνα για να λαβή τελικά εκεί το διδακτορικό του δί-πλωμα στην Πατρολογία στα 1926 με θέμα «Το πρό-βλημα του προσώπου και της γνώσεως στον Άγιο Μακάριο τον Αιγύπτιο». Γνώριζε πολύ καλά την παλαιοσλαβική, την αρχαιοελληνική, την λατινική, την ρωσική, την νεοελληνική, την αγγλική, την γερμανι-κή και την γαλλική.

Από αγάπη προς τους Αγίους και την αγιοπατερική ορθόδοξη θεολογία, όταν ο π. Ιουστίνος διορίστηκε στην Εκκλησιαστική Σχολή του Karlovac, μαζί με τον ιερομόναχο Ειρηναίο Τσόρτσεβιτς προσπάθησαν να εισαγάγουν στην Σχολή το μάθημα της Αγιολογίας, ως υποχρεωτικό μάθημα . Γιατί από την αρχή ήταν αντίθετος με την σχολαστική και προτεσταντική θεολογία του ορθολογισμού καθώς και αυτού του τρόπου διαπαιδαγώγησης των νέων ψυχών. Για τον π. Ιουστίνο η ορθή χριστιανική διδασκαλία, πάντοτε ήταν συνδεδεμένη με την αγιότητα και τους αγίους, δηλαδή με την άσκηση και την ασκητικότητα: Αγιότητα

είναι άσκηση, γι’ αυτό και η παιδεία είναι άσκηση. Τα λόγια αυτά συνήθως τα έλεγε προς παρηγορία αυτών που μοχθούσαν για την απόκτηση της εκκλησιαστικής παιδείας, όμως και ο ίδιος δεν ήταν λίγες οι φορές που συναντούσε δυσκολίες και αδιαφορία άπό πολλούς. Όμως δεν αμφέβαλλε, πάντοτε την μέριμνά του εναπέθετε στον Θεάνθρωπο Κύριο Ιησού Χριστό και στο έργο της σωτηρίας Του, του αγιασμού και της μεταμορφώσεως. Γι’ αυτό έως και σήμερα έμεινε το ιδανικό πρότυπο μίμησης του διδασκάλου για τους μαθητές του, του πνευματικού γέροντα προς τα πνευματικά του τέκνα.

Ο π. Ιουστίνος δεν ήταν ο διδάσκαλος «εκ καθέδρας», αλλά πάνω απ’ όλα ο ζωντανός και αληθινός μάρτυρας τοῦ Χριστού, γι’ αυτό όλη η διδακτική ζωή του και το έργο του ήταν μια «καλή μαρτυρία», για τον Σωτήρα Χριστό, προς τον Οποίο καθοδηγούσε με παιδαγωγικό τρόπο τους μαθητές του. Πάμπολες είναι οι μαρτυρίες των μαθητών του, μια απ’ αυτές αναφέρει: Η προσωπικότητα του παιδαγωγού μας, του π. Ιουστίνου, και ο τρόπος με τον οποίο μας εισήγαγε στα άδυτα του Ευαγγελίου, ήταν η αιτία που μας συνάρπασε και μας συνέδεσε μέ αυτόν. Το ωραιότερο και αξιότερο έργο του ήταν ότι μας δίδαξε να αγαπούμε τον Χριστό. Η αγάπη για τον Χριστό, καθαρή αμόλυντη, ήταν αυτή που μας συνένωνε με τον παιδαγωγό μας, ο οποίος για πολλούς από μας έγινε ο πνευματικός πατήρ. Γι’ αυτό όλοι τον φωνάζαμε πατέρα Ιουστίνε.

Το παιδαγωγικό του έργο για τους μαθητές του, το θεωρούσε ως έργο για την αιώνια ζωή, γιατί όπως ο ίδιος έλεγε: «Οποιος δεν διδάσκει την αιώνιο ζωή, είναι ψεύτικος παιδαγωγός. Η παιδαγωγική του μέθοδος ήταν μόνο το Ευαγγέλιο και ο σκοπός πάλι ευαγγελικός: «Έσεσθε ουν υμείς τέλειοι, ώσπερ ο πατήρ ύμών ο εν τοϊς ούρανοϊς τέλειος έστιν» (Ματ. 5, 48). Με την πνευματική έγρήγορση και την άδιάλειπτη προσευχή, δίδασκε στα παιδιά το ορθόδοξο βίωμα, την ζωή της άσκησης και των αρετών.

Δεν ήταν όλοι οι μαθητές του δεκτικοί στον παιδαγωγικό τρόπο της διδακτικής του, όμως ήταν σίγουροι ότι τους άγαποΰσε και προσευχόταν γι’ αυτούς. Μια μελέτη του περί παιδαγωγίας , φανερώνει πραγματικά τι σήμαινε γι’ αυτόν παιδαγωγία: Το να οδηγήσεις τον μαθητή σου στην πρακτική του Ευαγγελίου, είναι ο σκοπός του ορθόδοξου Θεολόγου παιδαγωγού. Αυτό και τίποτα άλλο. Όποιος θέτει άλλο σκοπό είναι Χριστομάχος. Ο θαυμαστός Κύριος Ιησούς ήλθε σε αυτόν τον κόσμο, ταπεινωθείς εως θανάτου, για να γίνει τα πάντα εν πάσι. Όποιος έρχεται μακράν Αυτού, δίχως Αυτόν, είναι εναντίον Του, ως άφρων και ληστής. Η συνείδηση περί Αυτού ως μοναδικού και απερινοήτου Θεού και Κυρίου, ενυπάρχει σε κάθε αληθινή χριστιανική ψυχή. Αν η παιδαγωγική μέθοδος δεν οδηγεί προς Αυτόν, τότε αναμφισβήτητα οδηγεί, όχι στον Χριστό, αλλά στον Αντίχριστο. Η

ορθόδοξη παιδαγωγία, προσπαθεί ώστε το Ευαγγέλιο του Σωτήρα να κερδίσει όλη την ψυχή του ανθρώπου, σε όλα τα μήκη και όλα τα πλάτη της, και κατ' αυτό τον τρόπο να μεταμορφώσει τον άνθρωπο σε αιώνια ύπαρξη και σε θεάνθρωπο. Γι' αυτό η ορθόδοξη παιδαγωγία είναι μια πολύπλευρη προσωπική άσκηση. Δεν μπορεί να εφαρμοστεί με την βία, ούτε μηχανικά. Απ' αρχής εως τέλους επαφίεται στην ελεύθερη βούληση, είναι προσωπικό έργο του ανθρώπου ως κατόχου και φορέα της ίδιας του της ψυχής. Γι' αυτό είναι απαραίτητο να υπάρχει αδιάκοπη πνευματική προσπάθεια, προσωπικός άγώνας. Η διαπαιδαγώγηση στο πνεύμα του Ευαγγελίου δεν είναι τίποτα άλλο παρά η ευαγγελική συνεργασία του παιδαγωγού και του παιδαγωγούμενου, και όλων εν Χριστώ. Σ' αυτό υπάρχει η χαρά και η βάσανος, η χαρά, γιατί ο άνθρωπος αγωνίζεται για την πραγμάτωση της αληθινής ευαγγελικής χαράς και βάσανος, γιατί είναι δύσκολο να δαμάσεις την ψυχή και ελεύθερα να άκολουθήσεις τις θείες ευαγγελικές εντολές. Αρχή της ευαγγελικής παιδαγωγίας του ανθρώπου, είναι να γίνει ο άμείλικτος κριτής προς τον ίδιο τον εαυτό του. Ευαγγελικός κριτής, που σημαίνει: Αδιαλείπτως και ακούραστα να κρίνει με γνώμονα το Ευαγγέλιο, κάθε λογισμό του, κάθε επιθυμία του, κάθε αίσθησή του, κάθε έργο του. Όλα αυτά θεόπνευστα έχουν εκφραστεί στα αγιοπατερικά λόγια: «Η αυτοκριτική είναι η αρχή της σωτηρίας».Ο Κύριος Ιησούς Χριστός έκανε φανερή τη πορεία του κόσμου μέσα από την προφητική του παραβολή περί του θερισμού και του σπόρου. Αυτή η παραβολή είχε εφαρμογή και στη πρακτική ζωή της Εκκλησιαστικής μας Σχολής. Η καλή γη καρποφορούσε τα εκατό ή τα εξήκοντα αλλά υπήρχαν και οι τριβόλοι που πολλούς σπόρους κατέστρεψαν και οι λίθοι επίσης το ίδιο. Όμως, αυτός είναι ο λόγος που ο Ουράνιος Θεριστής, με τις δικές μας ικεσίες και προσευχές, αυξάνει την καλή γη, στις ψυχές των παιδαγωγουμένων Του.

‘Ιδιαιτερα, ο π. Ιουστίνος, προσευχόταν για τους μαθητές του ωσάν για τα πνευματικά του τέκνα και μεριμνούσε προσωπικά για τα σωματικά και πνευματικά τους προβλήματα και τις δοκιμασίες. Αυτή η φροντίδα του για τους μαθητές του δεν σημαίνει ότι τον είχε κάνει ελαστικο απέναντί τους. Αντίθετα γινόταν φοβερά αυστηρός όταν π.χ. έβλεπε μαθητές του να καπνίζουν, πράγμα απαγορευμένο για μαθητές. Τότε τους έλεγε: Μου είναι αδύνατο να σκεφθώ τον Αποστολο Παύλο με τσιγάρο στο στόμα! Θαυμαστή είναι η υπεράσπισή του για τον μαθητή του, Τύχομιρ Κόστιτς (αργότερα επίσκοπο Ζίτσης Βασίλειο) όταν κάποιοι καθηγητές θέλησαν να τον διώξουν από την Σχολή επειδή τηρούσε αυστηρά τις καθορισμένες νηστείες της εκκλησίας. Όμως, ο ίδιος ο π. Ιουστίνος τους βοηθούσε όχι μόνο πνευματικά, μα και υλικά, όταν τελείωναν τις σπουδές τους και με προσευχές και δάκρυα τους ευχόταν καλή σταδιοδρομία . Εκείνο τον καιρό στην Σχολή είχε πολύ αφιερωθεί στην διδασκαλία και την Θ. Λειτουργία και τότε έλαβε και τον δεύτερο βαθμό της ιερωσύνης.

Πηγή:Αλεξίου Παναγόπουλου, *Βίος και Πολιτεία π. Ιουστίνου Πόποβιτς*, Πάτρα 1995, εκδ. Διψώ, σελ. 61-67